

ΕΙΚΟΝΕΣ ΤΟΥ ΑΝΤΡΑ

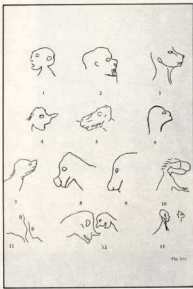
Σπήλαιο του Λασκώ, Γαλλία. Ίσως μυθολογική σκηνή, στην οποία βλέπουμε άντρα ξαπλωμένο μπροστά σε θίσονα (15.000 π.Χ.).

Από την ίδια του τη φτιασιά, ο άντρας υπερέχει της γυναίκας σε δύναμη. Αυτός είναι ο κυνηγός που φέρνει την τροφή, αυτός είναι ο πολεμιστής που υπερασπίζεται τα κεκτημένα.

Στις πρώτες απεικονίσεις του ανθρώπου λιγοστές είναι εκείνες που παριστάνουν άντρα. Όταν δε έχουμε εικόνα άντρα, το πρόσωπο στερείται νατουραλισμού, κι αυτό δεν είναι κακοτεχνία των εκτελεστών αλλά, όπως έγραψε ο A. Leroi-Gourhan, γίνεται από πρόθεση. Το άλογο συχνά συμβόλιζε το αρσενικό στοιχείο, γι' αυτό το πρόσωπο του άντρα εικονιζόταν με μακριά, οριζόντια μύτη, που του προσέδιδε ζωώδη-αλογίσια μορφή. Πρόκειται για αφαίρεση, όπως αυτή που θα δούμε, αιώνες αργότερα, στην ελληνική ζωγραφική που ήθελε όλα τα πρόσωπα με «ελληνική» μύτη.

Mas-d'Azil, Γαλλία: κόκαλο, 7 εκ. Εδώ παριστάνεται όρθιος άντρας που κρατά μακριά αντικειμενο ακουμπισμένο επάνω στον ώμο του.

Σειρά από αντρικά προφίλ, στα οποία φαίνεται η διαφορά μεταξύ του «ψυικού» προτύπου (1, 2) και του «ζωόμορφου» (9, 10).

Τα κρανία των παλαιολιθικών ανθρώπων που έχουν βρεθεί μαρτυρούν αναλογίες όμοιες με τις δικές μας γιατί λοιπόν να υποθέσουμε ότι οι άντρες είχαν διαφορετική μύτη, ενώ οι γυναίκες ήταν σαν κι εμάς σήμερα;

Η Αφροδίτη του Βιλέντορφ. Βιέννη. Έργο της παλαιολιθικής εποχής.

Η γυναίκα είναι η «γονιμότητα», είναι η «μητέρα». Αυτή δίνει τον καρπό, αυτή γεννά τους άντρες.

Ανάγλυφο από το δυτικό αέτωμα του ναού του Διός στην Ολυμπία, 5ος π.Χ. αι. Τμήμα από τη μάχη Κενταύρων και Λαπίθων.

Όμως ο άντρας συνειδητοποιεί το ρόλο του στη διαδικασία της γονιμοποίησης. Είναι απαραίτητος. Έτσι, για την απόκτηση απογόνων για τα δύο φύλα οι αρχαίοι μεταχειρίζονταν άλλες λέξεις: Ο άνδρας γεννά ενώ η γυναίκα τίκτει.

Ο Δίας κρατά τον κεραυνό (Κύπρος, βος π.Χ. αι.).

Ο Ποσειδώνας είναι θεός της θάλασσας

Ο Αμφιτρώων είχε ως σύζυγο την Αλκμήνη. Πριν επιστρέψει από την εκστρατεία του εναντίον του Πτερέλαιου, ο Δίας πήρε τη μορφή του και ξεγελώντας την Αλκμήνη ζευγάρωσε μαζί της για να γεννηθεί ο Ηρακλής. Όταν επέστρεψε ο αληθινός Αμφιτρώων έμαθε τι είχε συμβεί από την ίδια την ανυποψίαστη Αλκμήνη. Τότε άναψε πυρά για να την κάψει... (Ερυθρόμορφος κρατήρας του 5ου π.Χ. αι.).

Τώρα όλα εξαρτώνται από τον άντρα, τον απόλυτο άρχοντα:

σειδώρας του Αρτεμεισίου, 5ος π.Χ. αι.).

Η γυναίκα είναι το μέσο διά του οποίου επιτυγχάνεται η αναπαραγωγή. Αυτή είναι μόνο φύλακας της εστίας.

Ο Άδης δεσπόζει στο βασίλειο του Κάτω Κόσμου (Πλούτων και Περσεφόνη, Λοκροί, 5ος π.Χ. αι.).

Άντρας στηρίζει τη γη και τον ουρανό, είτε είναι ο Άτλας είτε ο Ηρακλής, που τον αντικαθιστά για λίγο.

Μετάφη της ανατολικής πλευράς του ναού του Δία στην Ολυμπία, 5ος π.Χ. αι. Ο Ηρακλής κρατά τον ουρανό ενώ ο Άτλας του προσφέρει τα μέλα των Εσπερίδων.

Ο άντρας σκέφτεται.

Η σύλληψη, ο σχεδιασμός και η δημιουργία έργων είναι αντρικό προνόμιο.

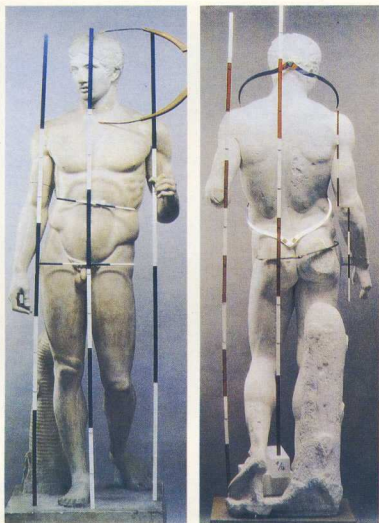

Περικλής, ρωμαϊκό αντίγραφο έργου του Κρησίλα.

Ηράκλειτος, ρωμαϊκό αντίγραφο.

Όμως με το να είναι αυτός στην κορυφή, έχει να παίρνει και να δίνει. Πρέπει να είναι τέλειος, να είναι υπόδειγμα.

Το τέλειο όμως δεν μπορεί να είναι ελλειπές, να χρειάζεται «συμπλήρωμα». Αυτό δημιουργεί κρίση ταυτότητας.

Ο Δορυφόρος (αντίγραφο έργου του Πολύκλειτου, 5ος π.Χ. αι.). Πρόκειται για τον γνωστό «κανόνα».

Ελληνιστικό γλυπτό Ερμαφρόδιτου.

Από την κρίση θγαίνει ο άνθρωπος δεχόμενος ως ισότιμα τα δύο φύλα.

Η κάθοδος στον Άδη. Ο Χριστός τείνει το χέρι τόσο στον Αδάμ όσο και στην Εύα (μεταβυζαντινή εικόνα).

Σήμερα που διανύουμε τη Χριστιανική εποχή, είδαμε ξανά τον άνθρωπο στην πνευματική του υπόσταση. Δεν υπάρχει πια διαμάχη ανάμεσα στα δύο φύλα, αφού είναι ισότιμες ποιότητες που εκφράζονται διαφορετικά.

Κοίμηση της Θεοτόκου (Μονή Σταυρονικήτα).

Βρεφοκρατούσα (Μονή Σταυρονικήτα).